
OFFERYNNAU STATUDOL CYMRU

2004 Rhif 551 (Cy.55)

**PROFFESIYNAU GOFAL IECHYD A
PHROFFESIYNAU CYSYLLTIEDIG, CYMRU**

**Gorchymyn Proffesiynau Iechyd Cymru (Sefydlu,
Aelodaeth, Cyfansoddiad a Swyddogaethau) 2004**

Wedi'i wneud - - 2 Mawrth 2004
Yn dod i rym - - 5 Mawrth 2004

Mae Cynulliad Cenedlaethol Cymru, drwy arfer y pwerau a roddwyd iddo gan adrannau 4(1), (3), (4) a (7), 5 ac 8 o Ddeddf Iechyd (Cymru) 2003⁽¹⁾ yn gwneud y Gorchymyn canlynol: —

Enwi, cychwyn, a dehongli.

1.—(1) Enw'r gorchymyn hwn yw Gorchymyn Proffesiynau Iechyd Cymru (Sefydlu, Aelodaeth, Cyfansoddiad a Swyddogaethau) 2004 a daw i rym ar 5 Mawrth 2004.

(2) Yn y Gorchymyn hwn —

ystyr “y Cynulliad” (“*the Assembly*”) yw Cynulliad Cenedlaethol Cymru;

ystyr “dyddiad sefydlu” (“*establishment date*”) yw 1 Mawrth 2004;

ystyr “dyddiad gweithredol” (“*operational date*”) yw 1 Ebrill 2004;

ystyr “PIC” (“*HPW*”) yw Proffesiynau Iechyd Cymru neu Health Professions Wales a sefydlir gan erthygl 2 o'r Gorchymyn hwn.

Sefydlu Proffesiynau Iechyd Cymru

2. Sefydlir drwy hyn, a bydd yn effeithiol o'r dyddiad sefydlu, gorff corfforaethol a elwir Proffesiynau Iechyd Cymru neu Health Professions Wales.

Diben a swyddogaethau PIC

3.—(1) Sefydlir PIC at ddibenion ymgymryd â swyddogaethau mewn perthynas â phroffesiynau gofal iechyd a gweithwyr cymorth gofal iechyd.

(2) Dyma swyddogaethau PIC a fydd yn ei alluogi i wneud y canlynol —

(a) ar ran y Cynulliad—

- (i) hybu a chynghori ar ansawdd a darpariaeth addysg, hyfforddiant ac ymarfer,
- (ii) ymgymryd â swyddogaethau awdurdod goruchwylio lleol yn unol ag erthygl 42(1) (b) ac erthygl 43 o Orchymyn Nyrsio a Bydwreigiaeth 2001(2),
- (iii) ymgymryd â swyddogaethau (ac eithrio'r rhai sy'n ymwneud â gwneud deddfwriaeth sylfaenol) o dan adran 63 o Ddeddf Gwasanaethau Iechyd a Iechyd Cyhoeddus 1968(3);
- (b) gwneud trefniadau â Chyngor Proffesiynau Iechyd Cymru(4) i gyflawni swyddogaethau ar ran y Cyngor hwnnw mewn perthynas â Chymru;
- (c) gwneud trefniadau â Chyngor Nyrsio a Bydwreigiaeth(5) i gyflawni swyddogaethau ar ran y Cyngor hwnnw mewn perthynas â Chymru;
- (ch) gwneud trefniadau ag unrhyw gorff arall i gyflawni swyddogaethau ar ran y corff hwnnw mewn perthynas â Chymru; a
- (d) cyflawni'r trefniadau hynny.
- (3) Rhaid i PIC yn ymgymryd â'i swyddogaethau o'r dyddiad gweithredol ymlaen.
- (4) Caiff unrhyw aelod neu aelod o staff PIC, neu unrhyw bwyllgor neu is-bwyllgor PIC, wneud unrhyw beth a awdurdodwyd at y diben gan PIC (boed yn gyffredinol neu'n benodol) yr awdurdodwyd PIC i'w wneud neu sy'n ofynnol i PIC ei wneud.
- (5) Caiff PIC godi'r ffioedd hynny y mae o'r farn eu bod yn briodol am unrhyw wasanaethau y mae'n eu darparu wrth gyflawni unrhyw swyddogaeth.
- (6) Caiff PIC wneud unrhyw beth y mae'n ystyried sy'n angenrheidiol neu'n hwylus at ddibenion arfer ei swyddogaethau neu mewn cysylltiad â hwy.
- (7) Ni chaiff dilysrwydd unrhyw drafodion PIC eu heffeithio gan—
  - (a) unrhyw le gwag yn swydd y cadeirydd neu swydd aelod arall,
  - (b) unrhyw ddiffyg ym mhenodiad person fel cadeirydd neu aelod arall, neu
  - (c) cyfansoddiad aelodaeth PIC ar y pryd.

Swyddogaethau cyfyngedig cyn y dyddiad gweithredol

- 4. Rhwng y dyddiad sefydlu a'r dyddiad gweithredol bydd gan PIC y swyddogaethau canlynol —
  - (a) ymrwymo mewn contractau gan gynnwys contractau gwaith; a
  - (b) gwneud y pethau eraill hynny sy'n rhesymol angenrheidiol i'w alluogi i ddechrau gweithredu'n foddhaol o'r dyddiad gweithredol ymlaen.

Dyddiad cyfrifyddu PIC

- 5. Dyddiad cyfrifyddu PIC fydd 31 Mawrth.

---

(2) O.S. 2002/253; offerynnau diwygio perthnasol yw O.S. 2002/881 ac O.S. 2002/1125. Trosglwyddwyd swyddogaethau awdurdodau goruchwylio lleol oddi wrth yr awdurdodau iechyd i Gynulliad Cenedlaethol Cymru gan Orchymyn Awdurdodau Iechyd (Trosglwyddo Swyddogaethau, Staff, Eiddo, Hawliau a Rhwymedigaethau a Diddymu) (Cymru) 2003 O.S. 2003/813 (Cy.98).

(3) 1968 p.46. Trosglwyddwyd swyddogaethau'r Gweinidog Iechyd i'r Ysgrifennydd Gwladol dros Iechyd gan Orchymyn yr Ysgrifennydd Gwladol dros y Gwasanaethau Cymdeithasol 1968, O.S. 1968/1699 a Gorchymyn Trosglwyddo Swyddogaethau (Iechyd a Nawdd Cymdeithasol) 1988, O.S. 1988/1843. Trosglwyddwyd swyddogaethau'r Ysgrifennydd Gwladol dros Iechyd, i'r graddau yr oeddent yn arferadwy mewn perthynas â Chymru, i Gynulliad Cenedlaethol Cymru drwy Orchymyn Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Trosglwyddo Swyddogaethau) 1999, O.S. 1999/672, erth 2, Atodlen 1.

(4) Sefydlwyd gan O.S. 2002/254 fel y'i diwygiwyd gan O.S. 2003/1571 ac O.S. 2003/1572.

(5) Sefydlwyd gan O.S. 2002/253; yr offerynnau diwygio perthnasol yw O.S. 2002/881 ac O.S. 2002/1125.

Aelodau PIC

6.—(1) Bydd PIC yn cynnwys y canlynol—

- (a) cadeirydd (a fydd yn aelod o PIC) a benodwyd gan y Cynulliad;
- (b) aelodau eraill a benodwyd gan y Cynulliad a chaiff y Cynulliad, os gwêl yn dda, benodi un o'r aelodau eraill yn is-gadeirydd.

(2) Mwyafswm nifer aelodau PIC fydd 24.

(3) Os na chafodd is-gadeirydd ei benodi gan y Cynulliad, yna caiff yr aelodau benodi un o'u plith yn is-gadeirydd am y cyfnod hwnnw, nad yw'n fwy na gweddill cyfnod yr aelod hwnnw fel aelod o PIC, y caiff yr aelodau ei bennu.

(4) Os digwydd y canlynol —

- (a) bod aelod a benodwyd naill ai gan y Cynulliad o dan erthygl 6(1)(b) neu gan aelodau o dan erthygl 6(3) yn is-gadeirydd, a
- (b) bod y cadeirydd wedi marw neu wedi peidio â dal y swydd, neu os na all gyflawni dyletswyddau'r cadeirydd oherwydd salwch, absenoldeb o'r Deyrnas Unedig neu unrhyw achos arall,

rhaid i'r is-gadeirydd weithredu fel cadeirydd hyd nes y penodir cadeirydd newydd neu nes bod y cadeirydd yn ailafael yn nyletswyddau cadeirydd yn ôl y digwydd, a bernir y bydd cyfeiriadau at y cadeirydd, am ba hyd bynnag nad oes cadeirydd sy'n gallu cyflawni dyletswyddau cadeirydd, yn cynnwys cyfeiriadau at yr is-gadeirydd.

(5) Aelodau PIC fydd—

- (a)
  - (i) personau o'r proffesiynau a gynrychiolir gan Bwyllgor Ymgynghorol Therapiau Cymru, Pwyllgor Gwyddoniaeth Ymgynghorol Cymru a Phwyllgor Nyrsio a Bydwreigiaeth Cymru(6),
  - (ii) pobl broffesiynol sy'n meddu ar y cymwysterau, diddordebau neu brofiad a fyddai'n werthfawr wrth iddo arfer ei swyddogaethau,
  - (iii) personau sy'n cynrychioli gweithwyr cymorth gofal iechyd; a
- (b) personau sydd â'r cyfryw gymwysterau, diddordebau neu brofiad a fydd yn werthfawr i PIC wrth iddo arfer ei swyddogaethau ond nad ydynt yn aelodau o'r Cyngor Nyrsio a Bydwreigiaeth, Cyngor Proffesiynau Iechyd Cymru, neu nad ydynt ar eu cofrestrau, neu unrhyw gorff rheoleiddio arall sy'n ymwneud â'r proffesiynau gofal iechyd a gweithwyr cymorth gofal iechyd.

(6) Rhaid i'r Cynulliad yn arfer ei bwerau i benodi aelodau PIC i sicrhau ar bob adeg na fydd llai na 45% o'r aelodau yn bersonau a benodir yn unol â pharagraff (5)(b) uchod.

(7) Bydd y cadeirydd ac aelodau eraill PIC yn dal swydd ac yn ymadael â'r swydd yn unol â thelerau eu penodiad perthnasol.

(8) Bydd cyfnod swydd y cadeirydd, yr is-gadeirydd aelodau eraill PIC am y cyfnod y caiff y Cynulliad ei benderfynu ond ni fydd —

- (i) yn achos y cadeirydd, am gyfnod hirach na chyfnod o bum mlynedd,
  - (ii) yn achos yr is-gadeirydd, am gyfnod hirach na chyfnod o bum mlynedd, a
  - (iii) yn achos aelodau eraill, am gyfnod hirach na phum mlynedd;
- (i) Yn ddarostyngedig i (ii) isod, ni fydd gwasanaeth blaenorol fel cadeirydd neu aelod arall o PIC yn effeithio ar gymhwyster person i gael ei benodi fel cadeirydd, is-gadeirydd neu aelod arall.

---

(6) Mae'r Cynulliad yn cydnabod Pwyllgor Ymgynghorol Therapiau Cymru, Pwyllgor Gwyddoniaeth Ymgynghorol Cymru a Phwyllgor Nyrsio a Bydwreigiaeth Cymru o dan baragraff 1(1) o Atodlen 6 o Ddeddf 1977 fel cynrychiolwyr categori neu gategoriâu y personau sy'n darparu gwasanaethau sy'n ffurfio rhan o'r gwasanaeth iechyd.

(ii) Ni fydd person a fu'n aelod am ddeng mlynedd yn olynol yn gymwys i gael ei ailbenodi.

(10) Caiff person sy'n dal swydd fel cadeirydd, is-gadeirydd neu aelod arall o PIC ymddiswyddo drwy roi hysbysiad ysgrifenedig i'r person sy'n gyfrifol am y penodiad.

(11) Rhaid i PIC, os bydd y Cynulliad yn gofyn iddo wneud hynny, dalu i'r cadeirydd, is-gadeirydd ac aelodau eraill o PIC ac unrhyw aelod o bwyllgor neu is-bwyllgor nad yw'n aelod o PIC y tâl, a lwfansau teithio a lwfansau eraill, y caiff y Cynulliad benderfynu arnynt.

Symud rhywun o'i swydd

7. Symudir person o'i swydd fel cadeirydd, is-gadeirydd neu aelod arall o PIC —

- (a) os oes newid yng nghymwysterau, diddordebau neu brofiad y person hwnnw sy'n ymddangos i'r Cynulliad na fydd y person o dan sylw yn cyfrannu bellach at arfer swyddogaethau PIC mewn modd sy'n cyfiawnhau parhad y person hwnnw fel aelod;
- (b) os yw'r Cynulliad wedi'i fodloni bod y person wedi bod yn absennol o ddau gyfarfod olynol PIC heb esgus rhesymol neu ganiatâd PIC neu nad yw fel arall yn ffit neu'n alluog i gyflawni swyddogaethau cadeirydd, is-gadeirydd neu aelod arall;
- (c) mewn amgylchiadau eraill y gall fod PIC wedi darparu ar eu cyfer mewn rheolau sefydlog.

Prif Weithredwr

8.—(1) Rhaid i PIC benodi person yn Brif Weithredwr.

(2) Y person cyntaf a benodir o dan baragraff (1) fydd y person a enwir gan y Cynulliad i ddal y swydd honno ar y dyddiad y daw'r Gorchymyn hwn i rym.

(3) O ran yr ail Brif Weithredwr ac unrhyw Brif Weithredwr wedyn a benodir o dan baragraff (1)—

- (a) dim ond gyda chydysyniad y Cynulliad y penodir ef; a
- (b) caiff ei benodi ar y telerau a'r amodau y caiff y Cynulliad benderfynu arnynt.

(4) Rhaid i PIC, os bydd y Cynulliad yn gofyn iddo wneud hynny—

- (a) talu pensiwn, lwfansau neu arian rhodd y caiff y Cynulliad benderfynu arnynt i unrhyw berson sydd neu sydd wedi bod yn Brif Weithredwr PIC neu mewn perthynas ag ef; neu
- (b) gwneud y taliadau hynny y caiff y Cynulliad benderfynu arnynt tuag at ddarparu taliad pensiwn, lwfans neu arian rhodd i berson o'r fath neu mewn perthynas ag ef.

Staff

9. Yn ddarostyngedig i unrhyw gyfarwyddyd a roddir gan y Cynulliad mewn perthynas â'r canlynol—

- (a) unrhyw amodau y mae'n rhaid eu cyflawni ar gyfer y swydd; a
- (b) o ran telerau ac amodau cyflogaeth y staff (gan gynnwys darpariaeth ynghylch talu pensiynau, lwfansau neu arian rhodd a thalu iawndal am golli cyflogaeth),

caiff PIC benodi'r cyflogeion hynny fel y gwêl orau.

Trafodion

10.—(1) Rhaid i PIC fabwysiadu rheolau sefydlog neu reolau eraill sy'n ymwneud â thrafodion PIC fel y gwêl orau.

(2) Gellir amrywio neu ddirymu'r rheolau mewn unrhyw gyfarfod PIC ar ôl hynny.

(3) Caiff PIC benodi pwyllgorau ac is-bwyllgorau a all gynnwys personau nad ydynt yn aelodau o PIC.

Cyfrifon ac archwiliadau

11.—(1) Rhaid i PIC gadw cyfrifon priodol a chofnodion priodol wrth iddo arfer ei swyddogaethau.

(2) Rhaid i PIC baratoi cyfrifon ar gyfer pob blwyddyn ariannol yn y ffurf y caiff y Cynulliad benderfynu arni.

(3) Rhaid cyflwyno'r cyfrifon a baratoir gan PIC ar gyfer unrhyw flwyddyn ariannol i Archwilydd Cyffredinol Cymru cyn diwedd y cyfnod hwnnw ar ôl diwedd y flwyddyn ariannol yn ôl cyfarwyddyd y Cynulliad.

(4) Rhaid i Archwilydd Cyffredinol Cymru—

(a) archwilio ac ardystio'r cyfrifon a gyflwynir iddo o dan baragraff (3); a

(b) gosod copi ardystiedig ohonynt gerbron y Cynulliad ynghyd ag adroddiad arnynt.

(5) Caiff Archwilydd Cyffredinol Cymru wneud ymchwiliadau i ba mor ddarbodus, effeithlon ac effeithiol y bu PIC wrth arfer ei swyddogaethau.

(6) Ni ddehonglir dim ym mharagraff (5) fel pe bai'n rhoi hawl i Archwilydd Cyffredinol Cymru gwestiynu teilyngdod amcanion polisi PIC.

(7) Caiff Archwilydd Cyffredinol Cymru gyflwyno adroddiad gerbron y Cynulliad o ganlyniadau unrhyw ymchwiliad a wnaeth o dan baragraff (5).

Adroddiadau a gwybodaeth

12.—(1) Cyn gynted ag y bo'n ymarferol ar ôl diwedd pob blwyddyn ariannol, rhaid i PIC roi adroddiad i'r Cynulliad ar y ffordd y mae wedi arfer ei swyddogaethau yn ystod y flwyddyn.

(2) Rhaid i PIC gyhoeddi'r adroddiad a wneir o dan baragraff (1).

(3) Rhaid i PIC hefyd roi unrhyw wybodaeth arall i'r Cynulliad sy'n ymwneud â'r ffordd y mae'n arfer ei swyddogaethau y gall y Cynulliad ofyn amdani.

Llofnodwyd ar ran Cynulliad Cenedlaethol Cymru o dan adran 66(1) o Ddeddf Llywodraeth Cymru 1998(7).

2 Mawrth 2004

D. Elis-Thomas
Llywydd y Cynulliad Cenedlaethol

---

(7) 1998 p.38.

Statws This is the original version (as it was originally made). Dim ond ar ei ffurf wreiddiol y mae'r eitem hon o ddeddfwriaeth ar gael ar hyn o bryd.

EXPLANATORY NOTE

(Nid yw'r nodyn hwn yn rhan o'r Gorchymyn)

Mae'r Gorchymyn hwn yn sefydlu corff corfforaethol a elwir Proffesiynau Iechyd Cymru neu Health Professions Wales ("PIC") (erthygl 2).

Sefydlir PIC at ddibenion ymgymryd â swyddogaethau mewn perthynas â phroffesiynau gofal iechyd a gweithwyr cymorth gofal iechyd

Bydd PIC yn ymgymryd â rhai swyddogaethau ar ran y Cynulliad mewn perthynas â hybu'r canlynol a chynghori arnynt, sef ansawdd a darpariaeth addysg, hyfforddiant ac ymarfer y proffesiynau gofal iechyd, awdurdod goruchwyllo lleol ar gyfer bydwagedd a swyddogaethau o dan adran 63 o Ddeddf Gwasanaethau Iechyd a Iechyd Cyhoeddus 1963 (erthygl 3(2)(a)). Bydd PIC hefyd yn ymgymryd â rhai swyddogaethau yng Nghymru ar ran cyrff megis y Cyngor Proffesiynau Iechyd a'r Cyngor Nyrsio a Bydwreigiaeth (erthygl 3(2)(b),(c) ac (ch)).

Mae'r Gorchymyn hwn hefyd yn darparu ar gyfer cyfansoddiad ac aelodaeth PIC gan gynnwys trefniadau gweithdrefnol a gweinyddol (erthyglau 6 i 12).